

ДОДАТОК А
Копії публікацій

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
IV Міжнародної науково-практичної
конференції**

1 листопада 2023 року

Харків 2023

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)
С91

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 1 листопада 2023 р.) / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової. Харків. ХНУРЕ. 2023. 232 с.

У збірнику містяться матеріали, що були подані на IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 1 листопада 2023 року).

Праці науковців охоплюють такі тематичні напрями досліджень: сучасні економічні теорії та історія економічної думки; світове господарство: нові виклики та інноваційні форми міжнародних економічних відносин, єдиний цифровий ринок Європейського союзу, економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційні технології в бізнесі: електронна комерція та віртуальна торгівля, економіка природокористування та сучасні проблеми охорони навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика, бухгалтерський облік, аналіз і аудит: національні особливості та світові тенденції; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; Україна-ЄС: цифрові інновації для змін; фінанси, страхування та банківська справа; економіка підприємства та корпоративне управління: безпека бізнесу та модернізація бізнес-процесів; інновації в бізнес-освіті.

Результати наукових досліджень, що представлені у збірнику, виконані в межах реалізації НДР і Міжнародних грантів кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки, а саме: науково-дослідної роботи «Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку та економічної безпеки суб'єктів господарювання» (Державний реєстраційний номер 0122U000510); Міжнародного проекту Еразмус+ «Academic Response to Hybrid Threats» (610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP); Міжнародного проекту Еразмус+ «Ukraine-EU: Digital innovations making connections 4 changes» (Erasmus Jean Monnet Module #101047751-EUD14C).

Для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.

Праці відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видання обов'язкове.

Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.

ISBN 978-966-659-360-6
DOI: 10.30837/978-966-659-360-6

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2023

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2023

© Колектив авторів, 2023

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Міжнародний інститут інноваційних освітніх технологій
Асоціація «Міжнародний науково-освітній траст»
Державний університет інфраструктури і технологій
Угорський університет сільського господарства та природничих наук, Угорщина
Університет Анже, Франція
Університет національної та світової економіки, Болгарія
Братиславський університет економіки та менеджменту, Словаччина
The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom
Громадська організація «Nasz Dom», Польща
Громадська організація «Silk Road», Польща
Латвійський університет, Латвія
Університет Бабеш-Больої, Клуж-Напока, Румунія

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ігор Рубан, в.о. ректора Харківського національного університету радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Юрій Романенков, проректор з наукової роботи, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Тетяна Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.е.н., професор, Україна.

Людмила Горохова, директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Україна.

Надія Белікова, учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, д.е.н., професор, Україна.

Валерія Прокопенко, директор Міжнародного інституту інноваційних освітніх технологій, д.е.н., професор, Україна.

Георгій Іоффе, президент асоціації «Міжнародний науково-освітній траст», Україна.

László Vértesy, Dr. habil, PhD jur, PhD oec, Associate Professor, Head of Economics and Natural Resources Department of the Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary.

David Cayla, PhD, Associate Professor of Economics and Vice-Dean of the Faculty of Law, Economics and Management at Angers University, France.

Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.

Nadiya Dubrovina, Associate Professor, Csc., PhD, Department of Economics and Finance, Bratislava University of Economics and Management, Slovakia.

Svetlana Drobyazko, Doctor of Economics, Professor, President of The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom.

Boguslaw Blicharski, Vice-president NGO «Nasz Dom», Poland.

Jacek Nowak, Member of NGO «Silk Road», PhD, Poland.

Michal Fabuš, Vice-rector for Foreign Affairs, PhD, Bratislava University of Economics and Management, Slovakia.

Baiba Savriņa, Dr.oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.

Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Ірина Колупасва, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, д.е.н., професор, Україна, *модератор конференції*.

Олена Мурзабулатова, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, к.е.н., доцент, Україна, *секретар конференції*.

Ministry of Education and Science of Ukraine
 Kharkiv National University of Radio Electronics
 Ukrainian Association for Management Development and Business Education
 Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences
 International Institute of Innovative Educational Technologies
 International Scientific and Educational Trust Association Non-governmental organization
 State University of Infrastructure and Technologies
 Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
 University of Angers, France
 University of National and World Economy, Bulgaria
 Bratislava University of Economics and Management, Slovakia
 The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom
 Non-governmental organization «Nasz Dom», Poland
 Non-governmental organization «Silk Road», Poland
 University of Latvia, Latvia
 Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania

MEMBERS OF THE CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE

Igor Ruban, Acting Rector of Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.
Yuri Romanenkov, Vice-Rector for Scientific Work, Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.
Tetiana Polozova, Head of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
Lyudmyla Gorokhova, Director of Ukrainian Association for Management Development and Business Education, Ukraine.
Nadiia Bielikova, Academic Secretary of Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
Valeriia Prokopenko, Director of International Institute of Innovative Educational Technologies, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
Georgii Ioffe, President Association «International Scientific and Educational Trust», Ukraine.
László Vértesy, Dr. habil, PhD jur, PhD oec, Associate Professor, Head of Economics and Natural Resources Department of the Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary.
David Cayla, PhD, Associate Professor of Economics and Vice-Dean of the Faculty of Law, Economics and Management at Angers University, France.
Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.
Nadiya Dubrovina, Associate Professor, Csc., PhD, Department of Economics and Finance, Bratislava University of Economics and Management, Slovakia.
Svetlana Drobyazko, Doctor of Economics, Professor, President of The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom.
Boguslaw Blicharski, Vice-president NGO «Nasz Dom», Poland.
Jacek Nowak, Member of NGO «Silk Road», PhD, Poland.
Michal Fabuš, Vice-rector for Foreign Affairs, PhD, Bratislava University of Economics and Management, Slovakia.
Baiba Šavriņa, Dr.oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.
Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Irina Kolupaieva, Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine, *Moderator of the conference.*
Olena Murzabulatova, Associate Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Candidate of Economic Sciences, Ukraine, *Secretary of the conference.*

ЗМІСТ

<i>Дн Хануи</i>	
CONTEMPORARY EDTECH BUSINESS MODELS.....	10
<i>Го Сяоцзи,</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МЕТА-МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИ ФОРМУВАННІ КОМПЛЕКСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	13
<i>Гришко С.В., Куриленко В.А.</i>	
КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ПІДГРУНТТЯ АДАПТАЦІЇ БІЗНЕСУ ДО ТУРБУЛЕНТНОСТІ СЕРЕДОВИЩА.....	16
<i>Гуца О.М., Лузунецька Н.В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	19
<i>Довгопол Н.В., Гуца О.М.</i>	
ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	22
<i>Кирій В.В., Брюхно О.В.</i>	
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕНЕРГЕТИКИ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	25
<i>Курденко О.В., Дзівінська А.О.</i>	
МОДЕЛЮВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	28
<i>Курденко О.В., Моїсєєнко А.Ю.</i>	
ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ АГЕНТНОГО МОДЕЛЮВАННЯ.....	30
<i>Курденко О.В., Моїсєєнко Є.Ю.</i>	
КОНКУРЕНЦІЯ В ЕКОНОМІЦІ ТА ЇЇ РОЛЬ У ГЕНЕРУВАННІ НОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	33
<i>Курденко О.В., Мороз М.Ю.</i>	
ЗНАЧЕННЯ МОДЕЛЮВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.....	36
<i>Курденко О.В., Носарева А.Ф.</i>	
МОДЕЛЮВАННЯ ТА МАШИННЕ НАВЧАННЯ У МАРКЕТИНГУ.....	39
<i>Курденко О.В., Теретьєва Т.Р.</i>	
МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ПОДАТКІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	42
<i>Мурзабулатова О.В., Лова М.М.</i>	
СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	45
<i>Мурзабулатова О.В., Моїсєєнко А.Ю.</i>	
ВИДИ РИЗИКІВ В БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ.....	48
<i>Мурзабулатова О.В., Омаров Анвер Мурад огли</i>	
ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	51
<i>Мурзабулатова О.В., Полозов О.Б.</i>	
МОНІТОРИНГ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	54

<i>Овсюченко Ю.В., Гриценко А.О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ	57
<i>Остнова Л.В., Тетеревська М.В.</i>	
СПОЖИВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ	60
<i>Пересада О.В., Прибильнова І.Б.</i>	
ПОВОСІННЕ ВІДНОВЛЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ	63
<i>Полозова Т.В., Гриценко А.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	66
<i>Полозова Т.В., Гурсьва К.А., Мар'єнко О.М.</i>	
МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	69
<i>Полозова Т.В., Дзівінська А.О.</i>	
ІНВЕСТИЦІЇ В СТАРТАПИ ТА ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ	72
<i>Полозова Т.В., Лова В.В.</i>	
ФАКТОРИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УЧАСНИКІВ ФОНДОВОГО РИНКУ	75
<i>Полозова Т.В., Шаповалов О.В.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	78
<i>Пономарьов С.В., Гриценко А.О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ РИЗИКАМИ	82
<i>Пономарьов С.В., Дзівінська А.О.</i>	
РОЛЬ РИЗИКОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАННЯ	85
<i>Прибильнова І.Б., Дзівінська А.О.</i>	
СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ФІНАНСАХ ТА ІНВЕСТИЦІЯХ	87
<i>Прибильнова І.Б., Гриценко А.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	91
<i>Прибильнова І.Б., Гриценко А.О.</i>	
АВТОМАТИЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	94
<i>Прибильнова І.Б., Терентьєва Т.Р.</i>	
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РІШЕННЯМИ	97
<i>Синіговець О.М.</i>	
ГЛОБАЛЬНІ ФОРМИ ІНТЕГРАЦІЇ	100
<i>Степаненко С.В., Гриценко А.О.</i>	
ФУНКЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ	103
<i>Степаненко С.В., Калітін К.М.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТЬ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ», «ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ», «ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ» ТА ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ МІЖ НИМИ	106

<i>Степанова О.В., Музика М.А.</i>	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ОЦІНОЧНІ ПАРАМЕТРИ ТА ОСНОВНІ РІВНІ	109
<i>Степанова О.В., Степанова Н.С.</i>	
МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ	112
<i>Соколова Л.В., Закін М.О.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»	115
<i>Соколова Л.В., Кончаківська Є.В.</i>	
SWOT-АНАЛІЗ – ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ РИНКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	118
<i>Соколова Л.В., Леоненко О.В.</i>	
ЗАРУБІЖНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ	121
<i>Соколова Л.В., Новицький С.В.</i>	
ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ	124
<i>Соколова Л.В., Соловйов М.С.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ МОДЕЛІ «7S»	127
<i>Соколова Л.В., Ступак О.М.</i>	
КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	130
<i>Соколова Л.В., Сюсюк С.В.</i>	
МЕТОДИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	133
<i>Тсиева Л.В., Нікітін В.В.</i>	
КАПІТАЛ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ЙОГО ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА	135

**ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ВПЛИВУ ТА ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

у межах реалізації
Міжнародного проєкту Erasmus+
«Academic Response to Hybrid Threats» WARN
(610133-EPP-1-2019-1-F1-EPPKA2-CBHE-JP)

<i>Гришко С.В., Лиманський В.І.</i>	
РЕАЛІЗАЦІЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ ЇЇ ФУНКЦІЇ.....	140
<i>Гришко С.В., Нечиторук А.В.</i>	
ІНЖИРІНГОВІ ПРОЄКТИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ.....	143
<i>Гришко С.В., Чумак А.Ю., Кутюманова І.В.</i>	
ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАД І БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ.....	146
<i>Кирий В.В., Кодрул Р.Е.</i>	
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	149
<i>Матюх С.А., Асатюх-Черемех Д.</i>	
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА З ПОЗИЦІЙ МАРКЕТИНГУ.....	152
<i>Мурзабулатова О.В., Голубенко В.І.</i>	
МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	155
<i>Мурзабулатова О.В., Салай М.В., Шарко С.М.</i>	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	157
<i>Мурзабулатова О.В., Сукнов О.М.</i>	
КОРПОРАТИВНЕ ШАХРАЙСТВО, ЯК ЗАГРОЗА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	159
<i>Полозова Т.В., Чулков Д.І.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	162
<i>Романенков Ю.О., Полозова О.О.</i>	
ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА: РОЛЬ БАЗ ДАНИХ.....	164
<i>Романенков Ю.А., Шафроненко Є.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	167
<i>Степаненко С.В., Забелін Є.Ю.</i>	
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ІТ-КОМПАНІЇ В УМОВАХ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	171
<i>Степанова О.В., Данилова І.А.</i>	
ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ....	174
<i>Степанова О.В., Крикун В.П.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	176
<i>Соколова Л.В., Целік В.В.</i>	
РОЛЬ І ЗАДАЧІ БЕНЧМАРКІНГУ У КОНКУРЕНТНІЙ РОЗВІДЦІ.....	179

УКРАЇНА-ЄС: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ЗМІН

у межах реалізації Міжнародного проєкту

Еразмус+ Жан Монне Модуль
«Ukraine-EU: Digital innovations
making connections 4 changes»

(Erasmus Jean Monnet Module #101047751-EUDI4C)

Co-funded by the
European Union

<i>Kolupaieva I.V.</i>	
DIGITAL TRANSFORMATION TOWARDS A CIRCULAR ECONOMY: EUROPEAN EXPERIENCE.....	183
<i>Ovsiiuchenko Y.V., Boichenko M.Y.</i>	
SIMPLIFYING BLOCKCHAIN NETWORKS WITH MANAGED SERVICES: A LOOK AT AMAZON MANAGED BLOCKCHAIN IN BUSSINES PROCESS MANAGEMENT.....	185
<i>Polozova T.V., Sheiko I.A., Ryzhyi V.M.</i>	
MODELING OF DIGITAL AND IT DEVELOPMENT IN EU COUNTRIES.....	188
<i>Курденко О.В., Марченко Р.О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГІЇ З ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	191
<i>Мурзабулатова О.В., Нуреддін Хуссейн Хашем</i>	
БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	194
<i>Перепелюкова О.В.</i>	
ЦИФРОВІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ПОВСННОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....	197
<i>Помоголова Н.В., Полозов М.О.</i>	
ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНІ РИНКИ ТА БІЗНЕС-МОДЕЛІ.....	200
<i>Прибільнова І.Б., Дзвінська А.С.</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЛОГІСТИЦІ ТА ПОСТАЧАННІ ТОВАРІВ.....	203
<i>Прибільнова І.Б., Терентьєва Т.Р.</i>	
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА СУЧАСНУ ЕКОНОМІКУ.....	206
<i>Романенков Ю.О., Вешкін Є.П.</i>	
ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З РОЗВИТКУ «РОЗУМНИХ МІСТ» ДЛЯ УКРАЇНИ.....	209
<i>Романенков Ю.О., Доліна К.А.</i>	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ АНАЛІТИКИ.....	212
<i>Руденко Д.О., Краснянська В.В.</i>	
АДАПТАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	215
<i>Шейко І.А., Ткаченко А.Г.</i>	
АДАПТАЦІЯ ФІРМ ДО ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ: ОРІЄНТАЦІЯ В НОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ЛАНДШАФТІ.....	217
<i>Шейко І.А., Худяков Д.Л., Степаненко Р.Д.</i>	
ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ В КРАЇНАХ ЄС ТА В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ, РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	220
<i>Шейко І.А., Петренко Д.А., Кондратов І.С.</i>	
КІБЕРСТІЙКІСТЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	223
<i>Явтушенко В.М., Шейко І.А., Твердохлібов М.В.</i>	
АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-ОСВИТИ В КРАЇНАХ ЄС ТА В УКРАЇНІ.....	226

Романенков Ю.О.,

*д.т.н., професор кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6544-5348>

Доліна К.А.,

здобувач,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7701-7429>

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ АНАЛІТИКИ

На сучасному етапі стрімкого розвитку цифрових технологій, фінансова аналітика стає необхідним інструментом для підприємств, щоб забезпечити свою фінансову стійкість та зберегти конкурентоспроможність на вітчизняному та міжнародному ринках. Цифрова трансформація економічних процесів докорінно змінює спосіб, яким бізнес веде операції та взаємодіє з клієнтами, створюючи унікальні виклики та можливості для фінансових аналітиків. Засоби збору, обробки та аналізу даних стали необхідною складовою діяльності будь-якого підприємства. Ця еволюція змінює традиційні методи фінансового аналізу, вимагаючи від спеціалістів адаптувати свої підходи до нових умов.

Проблематика використання цифрових інструментів для фінансової аналітики досліджується у роботах багатьох науковців, серед яких Т.В. Полозова [1], Ю.О. Романенков [2], В. Воробець [3], Ю.В. Шинкарьов [4], І.В. Якушко [5] та інші.

Метою дослідження є систематизація сучасних цифрових інструментів для фінансової аналітики, що дозволяють підприємствам ефективно управляти фінансами та приймати ефективні рішення.

Цифрова трансформація – це процес використання цифрових технологій для оптимізації бізнес-процесів, підвищення продуктивності та покращення

споживчого досвіду. Цей процес включає в себе автоматизацію операцій, збільшення доступності даних і їх аналіз. У контексті фінансової аналітики, цифрова трансформація означає перехід від традиційних методів до використання цифрових інструментів та аналітичних рішень.

Інструменти, що використовують у фінансовій аналітиці, можна поділити на основні групи, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1 – Групи інструментів фінансової аналітики в цифровому світі

Група інструментів	Визначення
Сучасні програми для аналізу фінансів	Нові програмні рішення, такі як електронні таблиці і програми для аналізу даних, надають можливість швидко обробляти та аналізувати фінансові дані. Це допомагає фінансовим аналітикам швидше і точніше приймати рішення
Інтернет речей (IoT) і збір даних	IoT дозволяє збирати фінансові дані в реальному часі. Наприклад, виробництво може використовувати сенсори для моніторингу обладнання і складів. Ці дані можуть бути використані для оптимізації запасів та планування фінансових ресурсів
Аналіз великих даних (Big Data)	Завдяки зростанню обсягу даних, фінансова аналітика використовує аналіз великих даних для виділення залежностей та трендів. Великі дані допомагають підприємствам розуміти споживчі звички, прогнозувати попит і покращувати фінансові стратегії

У світовій практиці існує багато цифрових інструментів для фінансової аналітики, що можуть полегшити роботу та зробити процес більш ефективним. Серед основних цифрових інструментів фінансової аналітики, що використовують на практиці, можна виділити:

- електронні таблиці – це основний інструмент для аналізу фінансових даних, створення звітів та розрахунків (Microsoft Excel, Google Sheets);
- бухгалтерські програми застосовують для ведення бухгалтерії, виставлення рахунків та відстеження фінансових транзакцій (QuickBooks, Xero, Wave);
- аналітичні інструменти використовують для візуалізації даних та створення інтерактивних звітів (Tableau, Power BI);
- фінансові платформи надають доступ до фінансових новин, аналізу та ринкових даних (Bloomberg, Reuters);
- робота з прогнозами допомагає у створенні фінансових прогнозів та аналізі ризиків (Oracle Crystal Ball, SAP Analytics Cloud);

– платформи для управління фінансами компанії надають інтегровані рішення для фінансового управління (SAP S/4HANA Finance, Oracle Financial Services Analytics);

– автоматизація робочих процесів використовується для автоматизації рутинних фінансових завдань (Robotic Process Automation (RPA));

– онлайн-банкінг та електронні платіжні системи застосовують для зручного проведення та отримання платежів (PayPal, Stripe, TransferWise (Wise));

– блокчейн і крипто валюти використовують для відстеження та аналізу транзакцій у блокчейні та роботи з крипто валютами (Blockchain.info, Coinbase).

Зазначені вище інструменти можуть бути використані як окремо, так і в поєднанні, залежно від конкретних потреб і завдань фінансового аналізу. Практичне використання сучасних цифрових інструментів дозволяє значно підвищити ефективність реалізації бізнес-процесів та прийняття управлінських рішень у сфері фінансової аналітики.

Перелік джерел посилання

1. Polozova T., Kolupaieva I., Sheiko I. Interrelations between Digital Development and IT & Hi-Tech, R&D sectors, Labor Market in EU Countries. In J. Mací, P. Maresova, K. Fírléj, I. Soukal (Eds.), Hradec Economic Days, volume 1, 2023. pp. 527-539. University of Hradec Králové. URL: <https://doi.org/10.36689/uhk/hed/2023-01-050>.

2. Romanenkov Yu., Vartanian V. Formation of Prognostic Software Support for Strategic Decision-Making in an Organization. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2016. Т.2. № 9(80). p. 25-34.

3. Воробець В. Переваги використання блокчейн технологій в умовах цифровізації фінансових інструментів. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 2. С. 49-61.

4. Шинкарьов Ю. В. Методичний інструментарій управління фінансовими ризиками в процесі цифрової трансформації бізнесу. *Стратегія економічного розвитку України*. 2023. Вип. 52. С. 136-144.

Руденко Д.О.,

к.т.н., доцент, доцент кафедри інформатики,
Харківський національний університет радіоелектроніки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1792-5080>

Краснянська В.В.,

здобувач,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8388-8639>

АДАПТАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

У сучасному світі, де інновації та технологічний прогрес стали невід'ємною частиною підприємницького ландшафту, адаптація підприємств до цифрового середовища стає критичною умовою для їхнього успіху та виживання. У контексті цифрової революції не лише збільшуються можливості для розвитку та зростання прибутковості, але й з'являються нові загрози та ризики для фінансової стійкості підприємств. Тому, питання адаптації до цифрового середовища та забезпечення фінансово-економічної безпеки стає надзвичайно важливим завданням для керівників підприємств та економістів.

Процеси трансформації та адаптації підприємств до умов цифрового середовища досліджували багато вчених, серед яких А.М. Ковальчук [1], А.М. Мехед, З.С. Варналій [2] та інші.

Фінансово-економічна безпека може бути розглянута як комплексна система заходів, спрямованих на забезпечення оптимального функціонування підприємства навіть у найнепередбачуваніших умовах господарювання. У загальному розумінні, фінансово-економічна безпека означає ступінь захищеності інтересів суб'єкта господарювання, який має можливість

Наукове видання

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції

1 листопада 2023 року
м. Харків, Україна

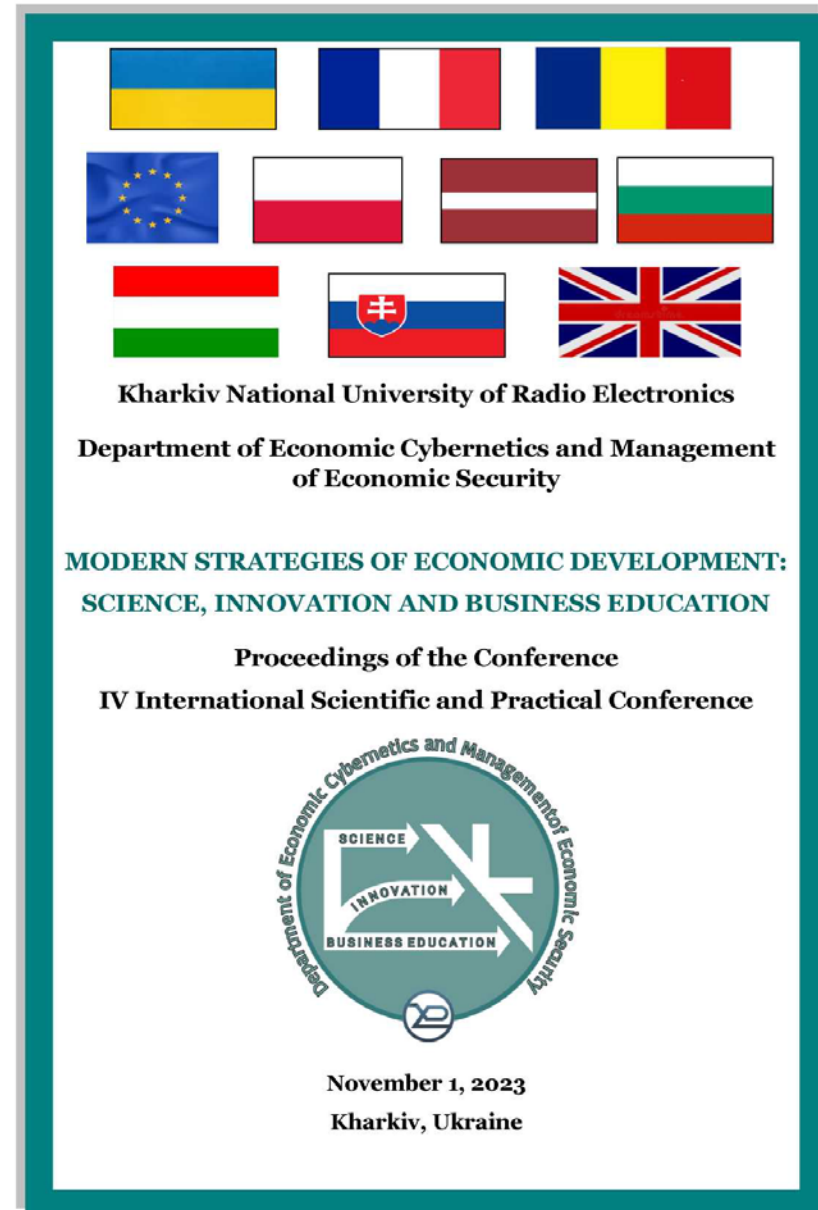
За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

Редактори:
доктор економічних наук, професор І.В. Колупасва
кандидат економічних наук, доцент О.В. Мурзабулатова

Файл надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підп. до друку 15.11.2023. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 13,2.
Тираж 100 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андрєєв К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

МАТЕРІАЛИ
28-го МІЖНАРОДНОГО МОЛОДІЖНОГО ФОРУМУ
«РАДІОЕЛЕКТРОНІКА ТА МОЛОДЬ У XXI СТОЛІТТІ»

КОНФЕРЕНЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
КІБЕРНЕТИКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

CONFERENCE
«CURRENT PROBLEMS OF ECONOMIC CYBERNETICS
AND ECONOMIC SECURITY»

16–18 квітня 2024 р.
Том 8

Харків 2024

28-й Міжнародний молодіжний форум «Радіоелектроніка та молодь у XXI столітті». Зб. матеріалів форуму. Т. 8. Харків: ХНУРЕ. 2024. 78 с.

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників 28-го Міжнародного молодіжного форуму «Радіоелектроніка та молодь у XXI столітті».

У збірнику представлені результати досліджень з актуальних проблем: економічна теорія та історія економічної думки; світове господарство і міжнародні економічні відносини; єдиний цифровий ринок Європейського союзу; економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційний бізнес та електронна комерція; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика; бухгалтерський облік, аналіз і аудит; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; Україна-ЄС: цифрові інновації для змін; фінанси, страхування та банківська справа; економіка підприємства та корпоративне управління; організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства; система забезпечення національної безпеки; безпекоорієнтований менеджмент та методи оцінки надійності персоналу;

Для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Видання підготовлено
кафедрою економічної кібернетики та управління економічною безпекою
Харківського національного університету радіоелектроніки

ISBN 978-966-659-398-9
DOI [10.30837/IYF.CPECES.2024](https://doi.org/10.30837/IYF.CPECES.2024)

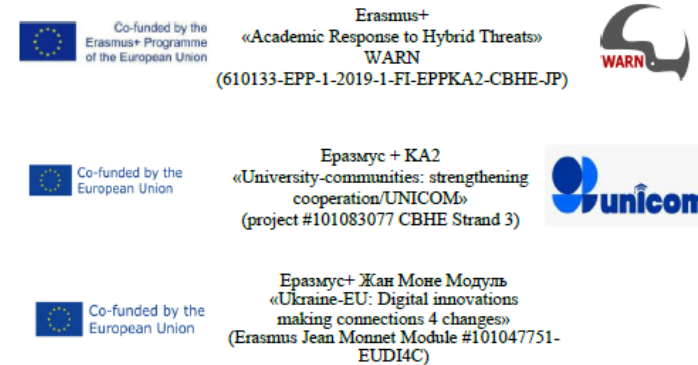
© Харківський національний
університет радіоелектроніки
(ХНУРЕ), 2024

УДК 330.46+338.2:005.934

**КОНФЕРЕНЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
КІБЕРНЕТИКИ ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»**

**CONFERENCE
«CURRENT PROBLEMS OF ECONOMIC CYBERNETICS
AND ECONOMIC SECURITY»**

У межах реалізації міжнародних проєктів:

Програмний комітет конференції

Полозова Т.В.	доктор економічних наук, професор, ХНУРЕ, Україна.
Соколова Л.В.	доктор економічних наук, професор, ХНУРЕ, Україна.
Степаненко С.В.	кандидат економічних наук, доцент, ХНУРЕ, Україна.
Гришко С.В.	кандидат економічних наук, доцент, ХНУРЕ, Україна.
Колісник М.М.	кандидат наук з державного управління, доцент, ХНУРЕ, Україна.
Кирій В.В.	кандидат економічних наук, доцент, ХНУРЕ, Україна.
Мурзабулатова О.В.	кандидат економічних наук, доцент, ХНУРЕ, Україна.
Шейко І.А.	кандидат економічних наук, доцент, ХНУРЕ, Україна.

Голова: д.е.н., проф. Полозова Т.В.

Секретар: к.е.н., доц. Мурзабулатова О.В.

УДК 330.46

ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА

УДК 330.34:004.9

DOI: <https://doi.org/10.30837/UYF.CPECES.2024.012>

FUNCTIONING OF MODERN MARKETS IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

Dolina K. A.

Scientific supervisor – Doctor of Economic Sciences, professor Polozova T.V.
Kharkiv National University of Radio Electronics,
Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security,
Kharkiv, Ukraine
e-mail: karyna.apiekisheva@nure.ua

This work defines the impact of digital technologies on modern markets and business models, the examples of digital transformation in various industries, such as fintech, transportation, and hospitality, the necessity for companies to adapt to digital changes to remain competitive and the opportunities presented by digital transformation and a focus on innovation to ensure business success.

Digital technologies are transforming the modern world in various ways, impacting all spheres of societal life, including business practices and interactions with markets. Digital transformation has become a key concept defining the change in approaches and strategies in business aimed at utilizing digital technologies to create new or modify existing business processes, culture, and customer experiences, fostering such changes in both business and market contexts.

The issue of the impact of digital technologies on modern markets and business models has been studied by numerous researchers, including Yu. Romanenkov, V. Pasichnyk, N. Veretennikova, M. Nazaruk, A. Leheza [1], I. Kolupaieva, I. Sheiko, T. Polozova [2] and others.

Digital transformation is a set of strategies and practices aimed at utilizing digital technologies to achieve competitive advantages and improve the efficiency of business processes. It involves integrating digital technologies into all aspects of organizational activities, from interacting with customers to optimizing internal processes.

The digital impact on markets manifests itself in various aspects of the modern economy. One of the obvious transformations is the change in consumer behavior. The internet and mobile technologies enable consumers to make purchases online, check reviews, compare prices, and receive personalized recommendations. This forces companies to adapt to new customer expectations and provide a convenient online experience for consumers.

The digital economy significantly transforms traditional business processes. Achieving the most advanced levels of digitization in the economy leads to a fundamental transformation of the production relations of participants, resulting in the integration of production and services into a single digital (cyber-physical) system, where:

– all elements of the economic system are present simultaneously in the form of physical objects, products, and processes, as well as their digital copies (mathematical models);

– all physical objects, products, and processes become part of an integrated IT system due to the presence of digital copies and the element of «connectivity»;

– through the existence of digital copies, all elements of the economic system continuously interact with each other in a near-real-time mode, simulate real processes and forecasted states, ensuring continuous optimization of the entire system.

Digitization also affects companies' business models. For example, many enterprises are transitioning to a subscription model, where customers pay for continuous access to services or products. This ensures stable revenue and increases customer loyalty. Examples of such an approach include video and audio streaming platforms, cloud services for data storage, and other services.

In particular, companies utilizing digital technologies may rethink their business processes and strategies. Examples of this include companies like Uber and Airbnb, which use digital technologies to create platforms that connect people and resources in new ways. This leads to changes in traditional industries such as transportation and hospitality and creates new opportunities for entrepreneurs.

The digital impact continues to grow, so companies need to be aware of associated changes to remain competitive. To succeed in today's business environment, enterprises must be prepared for constant change and learning. They should actively explore and adopt new digital solutions and prioritize personalization and meeting consumer needs.

Therefore, digital transformation opens up boundless opportunities for business development, but it requires flexibility, openness to change, and a constant drive for innovation from enterprises. Those who embrace these new possibilities can become leaders in the digital market and ensure a successful future for their business.

References

1. Romanenkov Yu., Pasichnyk V., Veretennikova N., Nazaruk M., Leheza A. Information and Technological Support for the Processes of Prognostic Modeling of Regional Labor Markets. *Proceedings of the 8th International Conference on «Mathematics, Information Technologies, Education» (MoMLeT&DS-2019)*. Volume I: Main Conference. Shatsk, Ukraine, June 2-4, 2019. P. 24-34.

2. Kolupaieva I., Sheiko I., Polozova T. Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*. 2024. 19(1): pp. 89-103.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

	В			П	
Batih V. V.	6	Пивоваров М. О.	36		
Boichenko M.	9	Полозов М. О.	47		
	Д	Полозова О. О.	62		
Dolina K. A.	12			С	
	Н	Сукнов О. М.	68		
Hurcieieva K. A.	58				
	В			Т	
Вешкін Є. П.	60	Ткаченко А. Г.	44		
	Г			Ч	
Гнатенко М. М.	14	Чемеренко А. А.	19		
	Д			Х	
Дзівінська А. О.	17, 54	Харченко В. В.	21		
	І	Худяков Д. Л.	73		
Іванов Д. С.	30	Шапошник Б. В.	71	Ш	
	К				
Качановський Є. М.	51				
Кодрул Р. Е.	65				
	М				
Мороз М. Ю.	33, 42, 49				
Москальова М. С.	27, 39				
	Н				
Нуреддін Х. Х.	24				

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

1. Економічна кібернетика	5
2. Управління фінансово-економічною безпекою	57
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК	76

РАДИОЕЛЕКТРОНІКА ТА МОЛОДЬ У ХХІ СТОЛІТТІ

Матеріали 28-го Міжнародного молодіжного форуму

16–18 квітня 2024 р.
м. Харків, Україна

КОНФЕРЕНЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

CONFERENCE
«CURRENT PROBLEMS OF ECONOMIC CYBERNETICS AND
ECONOMIC SECURITY»

Голова: зав. каф. ЕК, д.е.н., проф. Полозова Т.В.

Секретар: к.е.н., доц. Мурзабулатова О.В.

Відповідальний за комп'ютерну верстку: к.е.н., доц. Мурзабулатова О.В.

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

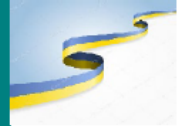
Матеріали збірника публікуються в авторському варіанті
без редагування

Матеріали ХХVІІІ Міжнародного
молодіжного форуму

«Радіоелектроніка та
молодь у ХХІ столітті»

Харківський національний
університет радіоелектроніки

**Харківський національний університет
радіоелектроніки**

**Кафедра економічної кібернетики та управління
економічною безпекою**

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

матеріали

V Міжнародної науково-практичної конференції

3 грудня 2024 року

м. Харків

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

матеріали

V Міжнародної науково-практичної конференції

3 грудня 2024 року

Харків 2024

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)
С91

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 3 грудня 2024 р.) / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2024. 192 с.

У збірнику містяться матеріали, що були подані на V Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 3 грудня 2024 року).

Праці науковців охоплюють такі тематичні напрями досліджень: сучасні економічні теорії та історія економічної думки; світове господарство: нові виклики та інноваційні форми міжнародних економічних відносин; єдиний цифровий ринок Європейського союзу; економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційні технології в бізнесі: електронна комерція та віртуальна торгівля; економіка природокористування та сучасні проблеми охорони навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика; бухгалтерський облік, аналіз і аудит: національні особливості та світові тенденції; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; Україна-ЄС: цифрові інновації для змін; фінанси, страхування та банківська справа; економіка підприємства та корпоративне управління; безпека бізнесу та модернізація бізнес-процесів; інновації в бізнес-освіті.

Результати наукових досліджень, що представлені у збірнику, виконані в межах реалізації НДР і Міжнародного гранту кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки, а саме: науково-дослідної роботи «Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку та економічної безпеки суб'єктів господарювання» (Державний реєстраційний номер 0122U000510); Міжнародного проєкту Еразмус + KA2 «University-communities: strengthening cooperation/UNICOM» (project #101083077 CBNE Strand 3).

Для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.

Праці відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видання обов'язкове. Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2024

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2024

© Колектив авторів, 2024

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Київський національний університет технологій та дизайну
Асоціація «Міжнародний науково-освітній траст»
Національний фонд досліджень України
ТОВ «Компанія з управління активами «Реноме-2008»
Університет національної та світової економіки, Болгарія
The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom
Латвійський університет, Латвія
Університет Бабеш-Большой, Клуж-Напока, Румунія

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ігор Рубан, в.о. ректора Харківського національного університету радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Юрій Романенков, проректор з наукової роботи, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Тетяна Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.е.н., професор, Україна.

Світлана Гришко, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, к.е.н., доцент, Україна.

Людмила Горохова, директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Україна.

Надія Белікова, учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, д.е.н., професор, Україна.

Вікторія Маргасова, директор науково-дослідного інституту економіки, Київський національний університет технологій та дизайну, д.е.н., професор, Україна.

Георгій Іоффе, президент асоціації «Міжнародний науково-освітній траст», Україна.

Максим Колісник, головний спеціаліст відділу «Офіс Горизонт Європа в Україні» Національного фонду досліджень України, к. держ.упр., доцент, Україна.

Євгеній Ситниченко, директор ТОВ «Компанія з управління активами «Реноме-2008», к.ф.н., Україна.

Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.

Svetlana Drobyazko, Doctor of Economics, Professor, President of The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom.

Baiba Šavriņa, Dr.oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.

Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Олена Мурзабулатова, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, к.е.н., доцент, Україна, *секретар конференції.*

Ministry of Education and Science of Ukraine
 Kharkiv National University of Radio Electronics
 Ukrainian Association for Management Development and Business Education
 Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences
 Kyiv National University of Technologies and Design
 International Scientific and Educational Trust Association Non-governmental organization
 National Research Foundation of Ukraine
 Assets Management Company «Renome-2008» LTD
 University of National and World Economy, Bulgaria
 The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom
 University of Latvia, Latvia
 Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania

MEMBERS OF THE CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE

Igor Ruban, Acting Rector of Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.
 Yuri Romanenkov, Vice-Rector for Scientific Work, Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.
 Tetiana Polozova, Head of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
 Svitlana Gryshko, Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Ukraine.
 Lyudmyla Gorokhova, Director of Ukrainian Association for Management Development and Business Education, Ukraine.
 Nadiia Bielikova, Academic Secretary of Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
 Viktoriia Marhasova, Director of Research Institute of Economics, Kyiv National University of Technologies and Design, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.
 Georgii Ioffe, President Association «International Scientific and Educational Trust», Ukraine.
 Maksym Kolisnyk, Pillar Officer at Horizon Europe Office in Ukraine, National Research Foundation of Ukraine, PhD in Public Administration, Associate Professor.
 Yevhenii Sytnychenko, Director of Assets Management Company «Renome-2008» LTD, PhD, Ukraine.
 Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.
 Svetlana Drobyazko, Doctor of Economics, Professor, President of The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom.
 Baiba Šavriņa, Dr.oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.
 Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Olena Murzabulatova, Associate Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Ukraine, *Secretary of the Conference.*

ЗМІСТ

<i>Batih V.</i>	
FEATURES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE DEVELOPMENT	9
<i>Budyansky V.S., Boichenko M.Y.</i>	
SELF-MANAGEMENT AS A METHOD OF INCREASING THE EFFICIENCY OF AN ENTERPRISE'S ECONOMIC ACTIVITY USING THE PARETO PRINCIPLE AND PARKINSON'S LAW	13
<i>Mazhuta V., Zhang Qin</i>	
LEVERAGING THE BALANCED SCORECARD FOR MANAGING SUSTAINABLE ENTERPRISE DEVELOPMENT	18
<i>Murzabulatova O., Suknov O.</i>	
RELATIONSHIP BETWEEN ENTERPRISE DEVELOPMENT POTENTIAL AND ECONOMIC SECURITY	21
<i>Romanenkov Yu.O. Mursalzade Ziya, Mazepa A.S.</i>	
PERSPECTIVES AND RISKS OF INVESTMENTS IN OIL, FINANCIAL ASSETS AND CRYPTOCURRENCY	24
<i>Sheiko I., Martynenko M., Krasnomovets H.</i>	
THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN COMBATING CYBERATTACKS	27
<i>Sheiko I., Huo Huizhu, Ahazada Elmur</i>	
ANALYSIS OF THE METHODS FOR ECONOMIC SECURITY ASSESSMENT	30
<i>Sheiko I., Wan Wei, Dolina K.</i>	
DIGITAL RISKS FOR IT COMPANIES	33
<i>Близнюк Т.П., Хунхай Ван</i>	
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ: СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ	36
<i>Вешкін Є.П., Осадчук І.О., Осадчук М.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	38
<i>Гришко С.В., Ступак О.М.</i>	
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІДАЛЕНОЇ РОБОТИ	41
<i>Гришко С.В., Черніков Д.І.</i>	
ІНСТРУМЕНТ МІНІМІЗАЦІЇ ВПЛИВУ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	44
<i>Гусейнлі Ш.Р. огли</i>	
КОНТРОЛІНГОВЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	47
<i>Гуца О.М., Ісуменцева Н.В., Мануйлов О.В.</i>	
МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ КРІ	49
<i>Ду Ханьюй</i>	
МІСЦЕ І РОЛЬ БІЗНЕС-ОСВІТИ В СИСТЕМІ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ	53

<i>Довгопол Н.В., Ципілін А.О.</i>	
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	56
<i>Іванов І.О.</i>	
ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	59
<i>Ісуменцева Н.В., Мануйлов О.В.</i>	
СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ СПЕЦИФІЦІ ПРАЦІ	62
<i>Кириї В.В., Кравець М.Ю.</i>	
КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	65
<i>Кириї В.В., Твердохлібов М.В., Краснощок В.І.,</i>	
РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВПЛИВУ ТА ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ	68
<i>Крамаренко К.М., Мадера В.С.</i>	
ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ФОНДУ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	71
<i>Курденко О.В., Моїсєєнко А.Ю.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ESG В ПРИЙНЯТТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ	74
<i>Курденко О.В., Моїсєєнко Є.Ю.</i>	
СПЕЦИФІКА ІНВЕСТИВАННЯ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ	77
<i>Марченко Р.О., Глушков А.В.</i>	
ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ ВТРАТ НА НЕБАЛАНСАХ ЯК ОДИН З ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВПЛИВУ ТА ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ	79
<i>Мізін Д.С., Нєронов П.Є., Салай М.В.</i>	
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	82
<i>Морозова Н.Л., Дєнчик І.С.</i>	
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	85
<i>Морозов Д.П.</i>	
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	88
<i>Мурзабулатова О.В., Білоус П.В., Саричева М.В.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИВАТНИХ ОСВІТНІХ ЦЕНТРІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ	91
<i>Мурзабулатова О.В., Кравцов О.О.</i>	
ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	94

<i>Петренко Д.А.</i>	
ІНКЛЮЗИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	97
<i>Перетлюкова О.В., Полозов О.Б.</i>	
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	102
<i>Помогалова Н.В., Мороз М.Ю.</i>	
МЕТОДИ МІНІМІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ	105
<i>Помогалова Н.В., Тєслєнко І.В., Полозова О.О.</i>	
МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	108
<i>Пономарьов С.В., Мороз М.Ю.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	111
<i>Пономарьов С.В., Москальова М.С.</i>	
УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ РИЗИКАМИ	114
<i>Пономарьов С.В., Мурзабулатова М.С.</i>	
ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	117
<i>Прібильнова І.Б., Антонович В.Д.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	120
<i>Прібильнова І.Б., Дзівінська А.О.</i>	
МОДЕЛІ ПЕРЕДБАЧУВАНОЇ АНАЛІТИКИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КІБЕРЗАГРОЗАМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	123
<i>Прібильнова І.Б., Кравцов О.О.</i>	
ІНТЕГРАЦІЯ АНАЛІТИЧНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	126
<i>Прібильнова І.Б., Мороз М.Ю.</i>	
СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СТАРТАПАХ	129
<i>Прібильнова І.Б., Москальова М.С.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ CRM-СИСТЕМ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	132
<i>Прібильнова І.Б., Носарева А.Е.</i>	
ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА	135
<i>Прібильнова І.Б., Пересада О.В.</i>	
ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	138
<i>Салманов Ельбей Зака огли</i>	
ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ МІЖКУЛЬТУРНИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ	140
<i>Синіговець О.М.</i>	
ГАЛУЗЕВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	142
<i>Соколова Л.В., Антонович В.Д.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ У РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	145

<i>Соколова Л.В., Горсуль К.Р.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ МІНЛИВОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	148
<i>Соколова Л.В., Дзівінська А.О., Бабаєв М.М.</i>	
КОНКУРЕНТНИЙ АНАЛІЗ В ЕРУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	152
<i>Соколова Л.В., Деменчук В.Д.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ.....	155
<i>Соколова Л.В., Орлов В.О.</i>	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	158
<i>Соколова Л.В., Соловійов М.С.</i>	
ХАРАКТЕРИСТИКА НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	161
<i>Станьковська І.М., Смага Л.Р.</i>	
АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	164
<i>Ткаченко А.Г., Герасимюк Д.Ю., Гуреева К.А.</i>	
РОЛЬ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	167
<i>Тохтаміш Н.І., Дзівінська А.О., Гуляєв Н.Ю.</i>	
ВЗАЄМОДІЯ БІЗНЕСУ ТА ВІЙСЬКОВИХ СТРУКТУР ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	170
<i>Турчин О.А., Матвеева Д.А., Полозов М.О.</i>	
АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПРАКТИК ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗУМНОГО МІСТА В УКРАЇНІ.....	173
<i>Худяков Д.Л., Зінов'єв А.П., Канунік Є.В.</i>	
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	176
<i>Шейко І.А., Степаненко Р.Д., Кузовкіна К.Р.</i>	
РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ.....	179
<i>Штанько В.І., Герасимюк Д.Ю.</i>	
ЕТИКА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСОВИХ СИСТЕМАХ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	182
<i>Штанько В.І., Кушнір І.С.</i>	
ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КОНЦЕПЦІЮ ЗМІНИ РОЗУМІННЯ РЕСУРСІВ У ПРОЄКТНОМУ УПРАВЛІННІ.....	186
<i>Штанько В.І., Мізін Д.С.</i>	
МОРАЛЬНІ ДИЛЕМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АБО КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ.....	189

Batih V.,

PhD student,

Kharkiv National University of Radio Electronics

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-3883-3648>

FEATURES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE DEVELOPMENT

For a long time, Ukraine was dominated by an outdated economic and social development model, which limited opportunities for sustainable growth and social integration. Such a model contributed to the preservation of a high level of poverty and prevented the provision of conditions for the effective participation of all segments of the population in public life and economic activity. It has also contributed to the growth of environmental challenges due to the unwise use of natural resources and neglect of rational production and consumption principles. This led to deepening social inequality and slowing down the country's economic development, increasing social tensions and reducing the economy's overall competitiveness.

At the beginning of 2022, the situation remained difficult: pensioners amounted to more than 10.8 million people, of which 8 million were pensioners by age [2, p. 23]. At the same time, the number of people with disabilities who, due to their restrictions, were not able to fully participate in social activities amounted to 316.1 thousand people (11.6% of the total number of people with disabilities). Unemployment also remained a severe problem, covering 171.6 thousand people. Which negatively affected both the individual well-being of citizens and the economic stability of the country as a whole.

Another critical aspect of social inequality is widespread poverty among the population. In 2021, more than 1 million households in Ukraine received an average per capita income that did not exceed UAH 3000, which indicates a profound social and economic crisis. The large number of such households means that millions need

based on financial data, risk management and strategic decision making. In China, scholars pay more attention to the security assessment of domestic enterprises in a specific economic environment, and the research focuses on how to evaluate the economic security of enterprises in the domestic policy and market environment [4].

Although the existing evaluation models provide valuable economic security evaluation tools for enterprises, there are still many shortcomings in these models. For example, financial ratio analysis relies too much on financial data and ignores the influence of non-financial factors such as society and technology. The limitation of addition model is that it neglects the complex relationship between components. Latent variable model provides a more comprehensive assessment, but its computational complexity and high data requirements limit its popularity in practice. Therefore, future research needs to further optimize and perfect evaluation methods on the basis of existing evaluation models, especially in the aspect of how to combine qualitative and quantitative data for comprehensive evaluation, there is still a large research space.

References

1. Baryshnikov A., & Makarov V. Methods for assessing the economic security of organizations. *Journal of Economics and Management*. 2019. 45(2), 101-115.
2. Shynkar S., Gontar Z., Dubyna M., Nasypaiko D., Fleychuk M. Assessment of economic security of enterprises: Theoretical and methodological aspects. *Business: Theory and Practice*. 2020. 21(1), 261-271
3. Zhang T., & Liu J. (2018). Financial analysis models for economic security assessment. *International Journal of Financial Risk Management*. 2018. 11(4), 82-99.
4. Kurochkin V. Strategic risk management and enterprise economic security. *Strategic Management Journal*. 2021. 19(2), 112-128.

Sheiko I.,

*Associate Professor of Economic Cybernetics
and Management of Economic Security Department,
Kharkiv National University of Radio Electronics
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5770-3677>*

Wan Wei,

*student,
Kharkiv National University of Radio Electronics
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4375-0009>*

Dolina K.,

*student,
Kharkiv National University of Radio Electronics
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7701-7429>*

DIGITAL RISKS FOR IT COMPANIES

The proliferation of digital technologies has transformed the operational landscape of IT companies, enabling unprecedented efficiency and innovation. However, these advancements have also introduced a spectrum of digital risks that threaten the security, stability, and reputation of IT enterprises. This text explores the key digital risks faced by IT companies, including cyberattacks, regulatory challenges, supply chain vulnerabilities, and insider threats [1].

Cyberattacks are among the most significant digital risks confronting IT companies. These attacks range from ransomware and phishing to distributed denial-of-service (DDoS) assaults and advanced persistent threats (APTs). For instance:

- Ransomware attacks: hackers infiltrate systems, encrypt critical data, and demand payment for its release. IT companies' intellectual property and client data make them lucrative targets.

- Phishing schemes: employees in IT firms are frequently targeted with deceptive emails that compromise credentials and facilitate unauthorized access to systems.

To mitigate these risks, IT companies deploy advanced cybersecurity tools, such as endpoint detection and response (EDR) solutions and machine learning algorithms that predict and prevent breaches.

In CISCO report for 2021 states, that 86% of firms had at least one user try to connect to a phishing site, 50% of organizations encountered ransomware activity [2].

Also regulatory risks plays an important role nowadays in IT firms' activity. IT companies operate in an increasingly complex regulatory environment. Non-compliance with data protection laws, such as the General Data Protection Regulation (GDPR) in EU, can lead to substantial fines and reputational damage. Key concerns include data privacy (mismanagement of personal or client data exposes companies to legal penalties) and cross-border regulations. For example, some large platforms control important ecosystems in the digital economy. Their rules sometimes result in unfair conditions for businesses using these platforms and less choice for consumers. Another concern is the trade and exchange of illegal goods, services and content online. And, online services are being misused by manipulative algorithmic systems to amplify the spread of disinformation, and for other harmful purposes. These challenges and the way platforms address them have a significant impact on fundamental rights online. Therefore, the European Union adopted a modern legal framework that ensures the safety of users online, establishes governance with the protection of fundamental rights at its forefront, and maintains fair and open online platform environment [3].

The interconnected nature of *IT supply chains* introduces vulnerabilities that can be exploited by malicious actors. Cyberattacks targeting third-party vendors or suppliers can disrupt operations and compromise sensitive data. For example during software supply chain attacks threat actors insert malicious code into trusted software updates. Also dependency risk is very actual, especially for EU states: overreliance on single suppliers for critical components creates operational bottlenecks and magnifies risks of disruptions. IT companies address these issues by vetting suppliers, enforcing robust security protocols, and diversifying their supply chains.

Insider threats, whether intentional or accidental, pose a significant risk to IT companies. Disgruntled employees or contractors with access to sensitive systems can leak or sabotage data. Alternatively, unintentional actions, such as clicking on malicious links, can compromise security. To mitigate these threats: IT-firms can use access control or restricting access to critical systems on a need-to-know basis. The great role also plays a staff training conducting regular cybersecurity awareness programs to reduce accidental risks.

The rapid *adoption of emerging technologies*, such as artificial intelligence (AI), Internet of Things (IoT), and cloud computing, introduces new risk vectors:

- AI manipulation: cybercriminals can exploit AI algorithms for malicious purposes, such as generating deepfake phishing attacks [4];
- IoT vulnerabilities: connected devices often lack robust security measures, making them susceptible to breaches;
- cloud Security concerns: misconfigured cloud infrastructures are a leading cause of data breaches.

Digital risks pose significant challenges to IT companies, requiring comprehensive and adaptive strategies to mitigate their impact. By leveraging cutting-edge security measures, fostering a culture of awareness, and adhering to regulatory frameworks, IT companies can safeguard their assets and maintain their competitive edge in a rapidly evolving digital ecosystem.

References

1. Kost E. What is Digital Risk? Definition and Protection Tactics. *UpGuard*. URL: <https://www.upguard.com/blog/digital-risk>
2. Cisco Cyber security threats trends: phishing crypto top the list. URL: <http://surl.li/kuuwws>.
3. European Commission. Digital services act package. URL: <http://surl.li/ljfwqg>.
4. Bruegel. The dark side of artificial intelligence: manipulation of human behaviour. 02 February, 2022. URL: <http://surl.li/orlffy>.

Наукове видання

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

Матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції

3 грудня 2024 року
м. Харків, Україна

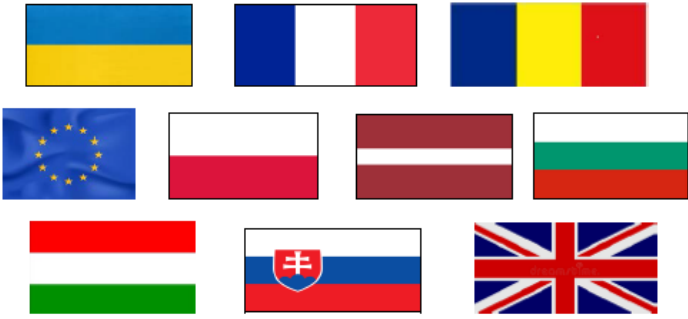
За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

Редактор:
кандидат економічних наук, доцент О.В. Мурзабулатова

Файл надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підп. до друку 20.12.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 8,72.
Тираж 100 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідчення про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73

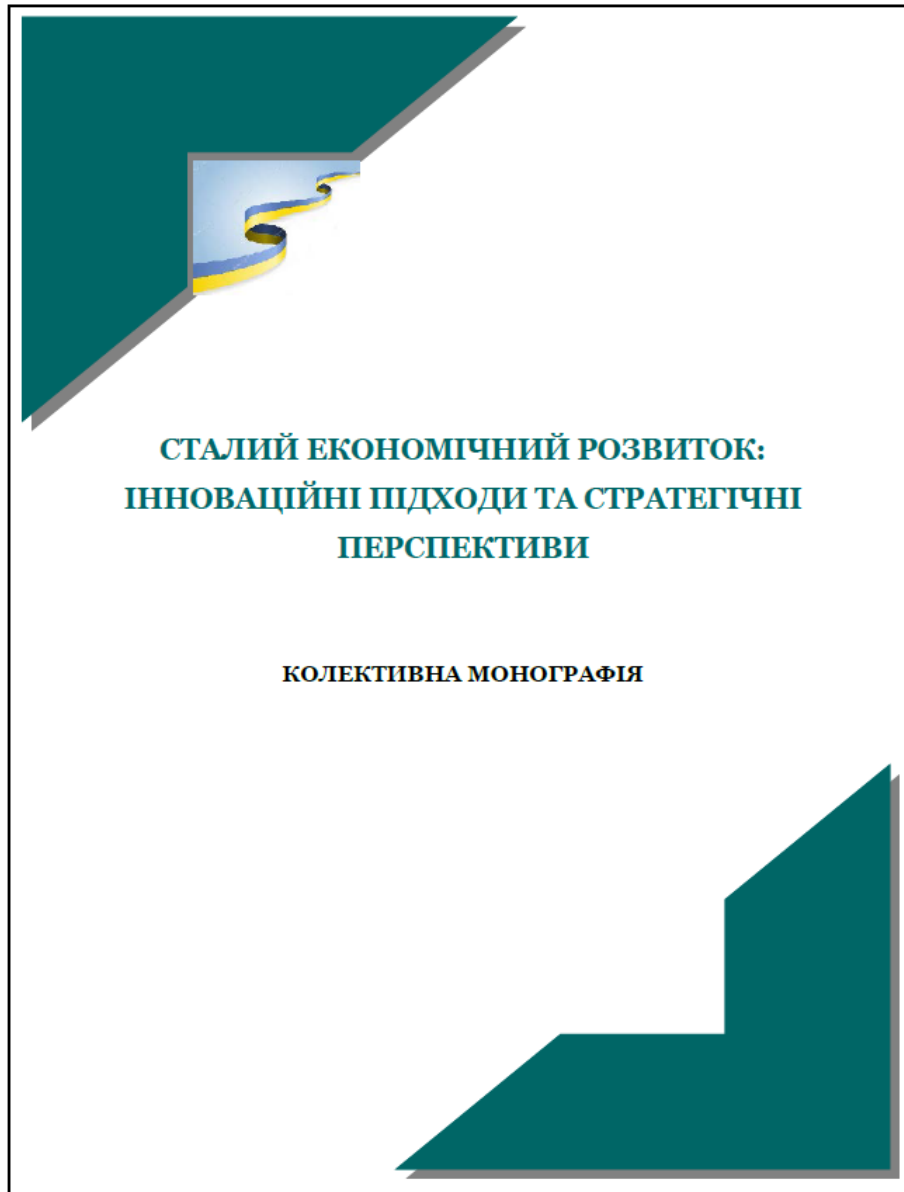
Kharkiv National University of Radio Electronics
**Department of Economic Cybernetics and Management
of Economic Security**

**MODERN STRATEGIES OF ECONOMIC DEVELOPMENT:
SCIENCE, INNOVATION AND BUSINESS EDUCATION**

Proceedings of the Conference
V International Scientific and Practical Conference

December 3, 2024
Kharkiv, Ukraine

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК:
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ
ПЕРСПЕКТИВИ**

Колективна монографія

Харків 2024

УДК 330.131
С91

Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол від 26.12.2024 № 13)

Рецензенти

Белікова Н. В., доктор економічних наук, професор, Учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України.

Маргасова В. Г., доктор економічних наук, професор, директор Науково-дослідного інституту економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Ларіна Т. Ф., доктор економічних наук, професор, декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету.

Сталий економічний розвиток: інноваційні підходи та стратегічні перспективи: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2024. 432 с.

Монографію присвячено дослідженню особливостей функціонування соціально-економічних систем в контексті цілей сталого розвитку. Висвітлено проблеми господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління в умовах цифрової трансформації та протидії гібридним загрозам, питання забезпечення економічної безпеки окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення методологічного та науково-методичного забезпечення функціонування соціально-економічних систем на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях.

Монографія призначена для науковців, викладачів, здобувачів всіх рівнів вищої освіти, фахівців, професіоналів-практиків, які займаються дослідженням механізмів функціонування соціально-економічних систем, напрямів цифрової трансформації в умовах протидії гібридним загрозам, забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни в контексті цілей сталого розвитку.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-401-6
DOI: 10.30837/EK.2024

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2024
© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2024
© Колектив авторів, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	6
<i>Ovstuchenko Y.V., Peresada O.V., Budyansky V.S.</i>	
WAYS OF IMPROVING THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE AT THE MENTAL LEVEL	9
<i>Romanenkov Yu., Wei Wan, Siusiuk S., Mazepa A.</i>	
NAVIGATING DIGITAL RISKS IN IT COMPANIES: CHALLENGES AND STRATEGIES FOR MITIGATION	18
<i>Stepanenko S., Huo Yin Zhu, Tselik V., Ahazada E.</i>	
MODELING OF ECONOMIC SECURITY INDEX CALCULATION FOR TENCENT COMPANY	30
<i>Wang Honghai</i>	
INFORMATION TECHNOLOGIES AS A COMPONENT OF THE SOCIAL AND COMMUNICATION SUPPORT OF AN ORGANIZATION	48
<i>Zhang Qin</i>	
A HOLISTIC APPROACH TO IMPLEMENTING AN INTEGRATED SUSTAINABILITY MANAGEMENT SYSTEM	57
<i>Безлепкін А.О., Тохтаміши Н.І., Толмачов Д.А., Турчин О.А.</i>	
ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	71
<i>Геселева Н.В., Пронюк Г.В., Стіценко Т.Є.</i>	
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	84
<i>Гришко С.В., Черніков Д.І.</i>	
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	99
<i>Гуца О.М., Ігуменцева Н.В., Мафуйлов О.В.</i>	
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ПОБУДОВИ СИСТЕМИ КРІ ТА МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	110
<i>Довгопол Н.В., Цирлін А.О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДИН З ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	123

<i>Другова О.С., Гусейнлі Ш.Р. огли</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	130
<i>Ду Ханьюй</i>	
СУТНІСТЬ І МІСЦЕ БІЗНЕС-ОСВІТИ В СИСТЕМІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ	144
<i>Кирий В.В., Брюхно О.В., Глушков А.В.</i>	
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	154
<i>Легеза О.М., Тесленко І.В., Полозова О.О., Полозов М.О.</i>	
ВПЛИВ КІБЕРЗАГРОЗ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	167
<i>Мізін Д.С., Вешкін Є.П., Зінов'єв А.П.</i>	
ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	177
<i>Мурзабулатова О.В., Сукнов О.М.</i>	
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	189
<i>Перетлюкова О.В., Полозов О.Б.</i>	
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВИ.....	198
<i>Полозова Т.В., Гурєєва К.А., Доліна К.А., Бессараб І.В.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РИЗИКІВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	208
<i>Полозова Т.В., Іванов І.О.</i>	
ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	220
<i>Полозова Т.В., Канунік Є.В., Матвеева Д.А., Мурсалзаде З.</i>	
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	233
<i>Полозова Т.В., Ткаченко А.Г., Осадчук І.О., Осадчук М.О.</i>	
МЕХАНІЗМИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ПРОЦЕСІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ.....	248
<i>Полозова Т.В., Харченко В.В.</i>	
СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	262
<i>Помогалова Н.В., Худяков Д.Л., Герасимюк Д.Ю.</i>	
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	274

<i>Прибільнова І.Б., Пересада О.В.</i>	
СИСТЕМИ ВИМІРЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	286
<i>Салманов Ельбей Зака огли</i>	
ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ МІЖКУЛЬТУРНИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ.....	297
<i>Соколова Л.В., Горгуль К.Р.</i>	
МЕТОДИ РЕЙТИНГУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	306
<i>Соколова Л.В., Деменчук В.Д.</i>	
АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ ХАРАКТЕРИСТИК ІННОВАЦІЙНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ.....	322
<i>Соколова Л.В., Орлов В.Б.</i>	
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	335
<i>Соколова Л.В., Соловійов М.С.</i>	
ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК МЕТОД ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	344
<i>Степаненко С.В., Леоненко О.В., Мар'єнко О.М., Красномоовець Г.О.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ПРИБУТКОВОСТІ ТА ОПТИМАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ.....	354
<i>Тардаскіна Т.М.</i>	
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	365
<i>Тардаскіна Т.М., Толкачова Г.В., Терешко Ю.В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПЕРАТОРА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	377
<i>Шейко І.А., Мартиненко М.С., Неронов П.Є., Кузовкіна К.Р.</i>	
РИЗИКИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ.....	389
<i>Шейко І.А., Степаненко Р.Д., Батіг В.В.</i>	
РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ.....	399
<i>Штанько В.І., Мартиненко М.С.</i>	
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ЦІННОСТІ ПРАЦІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	412
<i>Штанько В.І., Полозов О.Б., Галін П.К.</i>	
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ НА РИНКУ ПРАЦІ.....	420

DOI: <https://doi.org/10.30837/EK.2024.018>

Полозова Т.В.,

*д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та
управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9956-8816>

Гурєєва К.А.,

*здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0181-7385>

Доліна К.А.,

*здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7701-7429>

Бессараб І.В.,

*здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4573-734X>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РИЗИКІВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан розвитку економіки характеризується високим рівнем глобалізації, інноваційних технологій та швидким розвитком нових секторів ринку. У таких умовах інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства стає найважливішим фактором забезпечення його конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Проте для досягнення позитивного ефекту від інновацій необхідно

точно оцінювати ефективність впроваджених проєктів і мінімізувати пов'язані з цим ризики.

Проблема оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства та вибору оптимальних рішень є однією з ключових викликів сучасної економіки. Через невизначеність у процесі прийняття рішень часто виникають помилкові висновки щодо їхньої ефективності. У контексті реальних кроків до інноваційної економіки зростає потреба у нових підходах до управлінського аналізу та їхньої інтеграції з інноваційним аналізом. Сьогодні особливо актуальною для багатьох підприємств є синергія інноваційного, інвестиційного, маркетингового та конкурентного аналізу.

У сучасних реаліях багатьох розвинених країн значні фінансові ресурси спрямовуються на розвиток наукових винаходів, досліджень та інноваційну діяльність. Країни з перехідною економікою витрачають менші обсяги коштів, проте також активно рухаються в напрямі розвитку та залучення інвестицій у сферу інновацій. Однак у контексті світової економічної кризи особливої важливості набуває питання ефективності інвестицій та раціональності їх використання. На сучасному етапі розвитку інвестиційної теорії сформовано й застосовуються різноманітні підходи до оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств. З огляду на наявність різних підходів до цього питання, актуальним стає дослідження проблеми оцінки ефективності та розробка її теоретичного і методологічного обґрунтування.

Теоретичні аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства та її ефективності досліджувалися у роботах таких авторів, як: Ю. В. Довгань [1], О. Г. Ратушняк, О. Г. Лялюк [2], Л. М. Шимановська-Діанич, М. В. Шкробот, Ю. Г. Бережна, І. А. Гнатенко [3], С. В. Онешко [4], Ю. Б. Малиновська, Н. Р. Оришин, О. Р. Парашин, Я. М. Хом'як [5], Ю. О. Огренич [6],

М. Білошкурський, І. Заїчко, Ю. Ковернінська [7], В. Г. Семенова, О. А. Павлова [8], Г. Є. Павлова, О. П. Атамас та інших [9]. Теоретико-методичні аспекти оцінки ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства висвітлено у роботах багатьох науковців, серед яких К. О. Бояринова [10], І. М. Кіпіоро [11], Т. В. Полозова [12, 13], І. І. Чайковська [14].

Метою дослідження є аналіз теоретичних аспектів оцінки ефективності та ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.

Інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства можна визначити як процес впровадження технологічних, організаційних, продуктових та інших нововведень шляхом інвестування у його наукові дослідження, розробки, обладнання та технологічний потенціал. Такий процес спрямований на підвищення ефективності діяльності підприємства, забезпечення конкурентних переваг на ринку, створення стійких моделей його розвитку.

До основних завдань інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства відносяться:

- модернізація виробництва та підвищення його ефективності;
- запровадження інноваційних продуктів на ринку;
- зниження витрат шляхом оптимізації процесів;
- забезпечення екологічної та соціальної відповідальності.

У сучасній практиці використовуються різні підходи та методи до оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.

Більшість методів оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства ґрунтуються на імітаційних математичних моделях. Ці моделі відображають закономірності функціонування економічної системи, зокрема функціональні залежності, баланси, структуру та циркуляцію потоків. Однак вони не вирішують завдань оптимального управління з одним або кількома критеріями

ефективності. Характерною особливістю таких моделей є високий рівень деталізації матеріальних і фінансових потоків економічної системи. Проте імітаційні моделі мають певні недоліки, які є значними у контексті оцінки інноваційно-інвестиційної діяльності:

– такі моделі описують процеси функціонування соціально-економічної системи, але не вирішують завдання оптимального управління із застосуванням критеріїв ефективності;

– точність результатів моделювання значною мірою залежить від повноти та достовірності початкової інформації, що може спотворювати остаточні висновки;

– побудова детальних імітаційних моделей вимагає значних ресурсів, як часових, так і фінансових, а також високої кваліфікації спеціалістів, які займаються такими питаннями;

– такі моделі часто недостатньо гнучкі для врахування непередбачуваних змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі;

– отримані дані можуть бути складними для аналізу, що ускладнює ухвалення стратегічних рішень щодо здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності;

– такі моделі у більшості фіксують наявні закономірності, але не завжди відображають динамічну природу інноваційних процесів і можливі сценарії їх розвитку.

Імітаційні моделі забезпечують високу деталізацію процесів, але потребують доповнення іншими методами для ефективного аналізу та прийняття управлінських рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності.

Застосування оптимізаційних моделей для аналізу інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства передбачає не лише побудову рівнянь руху та обмежень

цієї діяльності, але й обов'язкове врахування критеріїв її ефективності. Водночас оптимізаційний підхід дещо обмежує можливості врахування специфічної інформації, пов'язаної з особливостями функціонування підприємства. Однак, незважаючи на це, оптимізаційні моделі дозволяють вирішувати численні завдання у сфері планування та оцінки інноваційно-інвестиційної діяльності, які є недоступними при використанні лише імітаційних моделей.

Результати проведених досліджень свідчать про доцільність і потребу в об'єднанні переваг імітаційних та оптимізаційних методів для оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства, а також у розробці комплексних систем підтримки прийняття рішень, що ґрунтуються на оптимізаційних математичних моделях.

Складовою оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства є оцінка ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів, для чого на практиці використовуються такі базові показники, як чиста поточна вартість (NPV), внутрішня норма окупності (IRR), дисконтований період окупності (DPP).

Розрахунок чистої поточної вартості (NPV) здійснюється за формулою:

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{F_t}{(1+r)^t}, \quad (1)$$

де F_t – чистий грошовий потік наприкінці періоду t ;

n – життєвий цикл інвестиційного проєкту;

r – ставка дисконтування;

$(1+r)^{-t}$ – поточна вартість грошової одиниці, яка буде отримана наприкінці періоду t при ставці дисконтування r .

Результат порівняння двох або більше проєктів з різним розподілом ефектів у часі значною мірою залежить від норми дисконту (r), тому правильний вибір її значення має велике значення.

Розрахунок внутрішньої норми окупності (IRR) також базується на концепції дисконтування грошових потоків. Обчислення цього показника полягає в визначенні ставки дисконтування, за якої поточна вартість очікуваних доходів від проєкту дорівнюватиме поточній вартості необхідних інвестицій. Для обчислення IRR потрібно розв'язати рівняння щодо r .

$$\sum_{t=0}^n \frac{F_t}{(1+r)^t} = 0 \quad (2)$$

Отже, IRR інвестиційного проєкту – це ставка відсотків, при якій NPV цього проєкту дорівнює нулю. Цей показник є найефективнішим для порівняльної оцінки інвестиційних проєктів.

Строк окупності означає тривалість періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює загальній сумі інвестицій. Для визначення дисконтованого періоду окупності (DPP) можна застосовувати таке вираження:

$$\sum_{t=0}^h \frac{F_t}{(1+r)^t} = I \quad (3)$$

де h – строк окупності;

F_t – грошові надходження від реалізації інвестиційного проєкту;

I – загальна сума інвестицій.

Строк окупності є важливим показником при оцінці фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проєктів. За цим показником потенційний інвестор може визначити, протягом якого часу він зможе повернути капітал разом з відсотками. Як правило, проєкт з коротшим строком окупності є більш привабливим для потенційного інвестора. Однак слід зазначити, що впровадження інноваційно-інвестиційних проєктів може тимчасово призвести до зниження темпів і результатів економічного зростання.

Ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства в значній мірі визначається інноваційно-інвестиційним потенціалом і його конкурентним статусом.

Інноваційний потенціал слід розглядати як здатність виробничої системи генерувати та впроваджувати інновації з урахуванням наявного ресурсного забезпечення підприємства. Оцінка рівня інноваційного потенціалу дозволяє визначити ефективність використання ресурсів підприємства для здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності.

Інвестиційний потенціал підприємства базується на наявних знаннях та організаційному інтелекті, який відображає здатність підприємства ефективно адаптувати людські та виробничі ресурси для створення інтелектуального капіталу. Накопичені знання реалізуються через інвестиційні проєкти, а здатність генерувати інтелектуальний капітал сприяє зростанню ринкової вартості підприємства. Ці чинники забезпечують акумулювання інвестиційних ресурсів, формують інвестиційні потреби підприємства та створюють передумови для їхньої подальшої реалізації у вигляді продуманої інвестиційної програми.

Під інвестиційним потенціалом підприємства можна розуміти його здатність спрямовувати ресурси на власний розвиток через придбання активів та створення додаткових фінансових потоків. Важливу роль у цьому процесі відіграють

механізми, що забезпечують конвертацію зростання вартості підприємства у грошовий капітал (тобто прибуток). Це, у свою чергу, формує умови для циклічного розвитку та розширення інвестиційної діяльності як у межах самого підприємства, так і у суміжних напрямках, включаючи створення дочірніх компаній та спільних підприємств.

Інвестиційний потенціал підприємства включає не лише здатність відновлювати виробничі потужності, а й можливість залучення додаткових інвестицій. Однак наразі недостатній розвиток інститутів ризикового фінансування в Україні обмежує інвестиційну підтримку підприємств, перешкоджає їхньому швидкому виходу на стабільні темпи зростання та ускладнює доступ до ефективних фінансових інструментів з боку банківського сектору.

Отже, інвестиційний потенціал можна поділити на кілька основних складових: ресурсно-сировинний потенціал, людський потенціал, інноваційний потенціал, виробничий потенціал, інфраструктурний потенціал, інституційний потенціал і фінансовий потенціал. Оцінка інвестиційного потенціалу підприємства вимагає проведення аналізу інвестиційної діяльності та створення сучасної системи моніторингу, яка б оцінювала економічні результати інвестицій як на макрорівні, так і на рівні окремого підприємства. Таким чином, на основі економічного результату можна визначити ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.

Оцінка ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства дає змогу сформулювати стратегію інноваційного розвитку. Така стратегія є цілеспрямованою діяльністю організації, спрямованою на визначення пріоритетів майбутнього розвитку та їх досягнення, що в результаті забезпечує підвищення якості виробництва та управління.

Застосування методів експертних оцінок складається з ряду процедур: формування репрезентативної групи високо компетентних експертів; багатетапне опитування цих фахівців; математична та статистична обробка результатів опитування експертів.

До якісних методів оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства слід віднести:

- SWOT-аналіз, що використовується для оцінки сильних, слабких сторін, можливостей і загроз, пов'язаних з інноваційно-інвестиційною діяльністю.
- експертна оцінка потенційних результатів та ризиків реалізації інновацій.
- балансовий підхід, що представляє собою комплексний аналіз досягнутих результатів з урахуванням екологічних, соціальних та економічних ефектів.

Слід зазначити, що оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства має здійснюватися з урахуванням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Реалізація інноваційно-інвестиційної діяльності супроводжується значними ризиками, що можуть перешкоджати досягненню стратегічних цілей підприємства, серед яких:

- фінансові ризики (недостатнє фінансування або збільшення витрат; Неефективне використання інвестицій тощо);
- технологічні ризики (технічні помилки при впровадженні нових технологій; Недосягнення запланованих характеристик продукту тощо);
- ринкові ризики (невизначений попит на інноваційний продукт; Конкуренція зі сторони інших підприємств тощо);
- операційні ризики (неправильне управління проектом чи помилки в організації процесів тощо);

– макроекономічні ризики (економічні кризи, зміни регуляторного середовища, інфляція тощо).

З метою мінімізації ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності можуть застосовуватися такі методи:

- диверсифікація ризиків, що передбачає розподіл інвестицій між кількома проектами (або напрямками діяльності) для зниження загальних втрат;
- страхування ризиків, що передбачає фінансові механізми для захисту від збитків;
- застосування сценарного аналізу передбачає використання моделювання різних варіантів розвитку подій та їх можливих наслідків;
- моніторинг і контроль передбачають регулярну оцінку проміжних результатів та внесення коригувань у стратегію підприємства;
- залучення експертів і зовнішніх консультантів можливо для професійного більш детального аналізу ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.

Таким чином, оцінка ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства ґрунтується на використанні системного підходу до оцінки економічних результатів, стратегічного планування та управління ризиками. Використання сучасних методів оцінки, таких як NPV, IRR, DPP у поєднанні з якісними методами аналізу, дозволяє підвищити ефективність впровадження інноваційно-інвестиційних проектів і мінімізувати їх ризики.

Підприємства, які активно інвестують у новітні технології та продукти, можуть зберегти конкурентні переваги на ринку, забезпечити фінансову спроможність та сприяти сталому розвитку економіки в умовах динамічного зовнішнього та внутрішнього середовища.

Перелік джерел посилання

1. Довгань Ю. В. Теоретичні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств. *Modern economics*. 2022. № 36. С. 38-44.
2. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності промислових підприємств України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1. С. 123-126.
3. Шимановська–Діанич Л. М., Шкробот М. В., Бережна Ю. Г., Гнатенко І. А. Стратегічні орієнтири в плануванні діяльності інноваційно активного підприємства в умовах удосконалення податкової політики, інвестиційних ризиків та управління змінами в знаннєвій економіці. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 1. С. 117-124.
4. Онешко С. В. Розвиток моделі кругообігу інвестицій в інноваційній діяльності промислового підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 6. С. 63-67.
5. Малиновська Ю. Б., Оришин Н. Р., Парашин О. Р., Хом'як Я. М. Моделювання інноваційно-інвестиційних стратегій діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 22. С. 112-117.
6. Огренич Ю. О. Особливості формування та використання механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю промислових підприємств. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 13. С. 123-134.
7. Білошкурський М., Заїчко І., Ковернінська Ю. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. Vol. 7, no. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jouinnsus_2023_7_2_12.

8. Семенова В. Г. Павлова О. А. Роль інноваційно-інвестиційної діяльності у збільшенні прибутку підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 9-10. С. 118-123.

9. Павлова Г. Є., Атамас О. П. Управління інноваційною та інвестиційною діяльністю підприємств для підвищення їх конкурентоспроможності. *Агросвіт*. 2024. № 9. С. 13-18.

10. Бояринова К. О. Невизначеність та ризики в управлінні реалізацією інвестиційно-інноваційних проєктів підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 4-9.

11. Кіпіоро І. М. Контроль ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 52(2). С. 12-16.

12. Polozova T., Cherkashina M., Shapoval O., Romanchik T., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad. Assessment of risks in conditions of provision of security of economic activities of organizations. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (4). С. 705-714.

13. Полозова Т. В. Розвиток методів оцінки інноваційно-інвестиційної чутливості підприємства. *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»*. 2017. Том 1. № 22. С. 97-104.

14. Чайковська І. І. Застосування статистичного методу для оцінювання ризиків інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 184-189.

11. Грабовська І. В. Організаційно-управлінські інновації креативного менеджменту як необхідна умова ефективного розвитку бізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 6 (1). С. 52-57.
12. Шестак М. Л. До питання про сутність поняття «інвестиції» у сучасній економічній науці. *Наукові праці МАУП*. 2014. № 2. С. 161-163.
13. Вініченко І. І., Самілик Т. М., Олексюк В. О. Бізнес-процеси в теорії інвестиційної діяльності підприємств. *Агроевіт*. 2021. № 18. С. 22-27.
14. Бесараб С. О. Визначення сутності інвестицій. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5609> (дата звернення: 03.12.2024).
15. Скоробагатова Н. Є. Дослідження сутності інвестицій та інвестиційної діяльності. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2016. № 3. С. 164-173.
16. Довгань Ю. В. Теоретичні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2022. № 36. С. 38-44.
17. Гречан А. П., Бабич Л. М. Інноваційно-інвестиційна діяльність як базова передумова сталого розвитку суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2019. № 34. С. 27-32.

DOI: <https://doi.org/10.30837/EK.2024.020>

Полозова Т.В.,
д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та
управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9956-8816>

Канунник Є.В.,
здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6005-7359>

Матвєєва Д.А.,
здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3247-3729>

Мурсалзаде З.,
здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет радіоелектроніки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8467-7056>

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Енергетична безпека є однією з ключових складових національної безпеки України, яка забезпечує стабільність функціонування економіки, соціальну стійкість і незалежність держави. У контексті глобальних енергетичних змін, геополітичних викликів і внутрішніх структурних проблем питання енергетичної безпеки України набувають стратегічного значення.

Енергетична безпека України стикається з численними викликами, що вимагають постійної уваги та вдосконалення стратегій її забезпечення. У сучасному світовому енергетичному ландшафті, де важливими залишаються

Наукове видання

**СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК: ІННОВАЦІЙНІ
ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ**

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

Редактор
кандидат економічних наук, доцент О.В. Мурзабулатова

Комп'ютерна верстка – Мурзабулатова О.В.

Матеріали збірника публікуються в авторському варіанті

Файл надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підп. до друку 25.12.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 25,11.
Тираж 100 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідчення про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73